

Együttműködésre vagyunk ítélve

Ha puskázásról van szó, szó nélkül segítjük egymást. Ha valamelyikünk tesz valami rosszat, egy emberként védjük. Ha egy egyetem autonómiáját akarjuk megtartani, folyamatosan beszélünk róla. Ha pedig a rasszizmus ellen kell összefognunk, utcára vonulunk és megosztunk.

Csóka Szilviának viszont szerintem nincs teljesen igaza. Az ember nem mindig pusztán azért akar társaságban, barátok között lenni, mert jó érzés. Akár tudatosítjuk, akár nem, de mindig van miéértje annak, hogy együttműködünk. Nagyon fontos tudomásul venni, hogy nem mindig mindegy, milyen szándék vezérel minket. Céljainkat viszont örökösen úgy kéne alakítanunk, hogy másoknak ne okozzunk vele problémát.

Képzeljünk el egy huszonöt-harminc fős osztályt. Rengeteg ember, más-más személyiséggel. Most kezdték a gimit, ezért az összeszokás érdekében azt a leckét kapják az osztályfőnöktől, hogy közösen készítsenek egy projektet arról a városról vagy faluról, ahonnan származnak. Természetesen megoszlanak a vélemények a diákok körében. Vannak, akik örülnek neki, mert kreatívnak tartják és tudják, hogy ez pont olyan tevékenység, ami segít egymás megismerésében. Vannak azok, akiknek nincs nagyon ínyükre a dolog, de tudják, hogy kötelező és így is, úgy is meg kell csinálniuk, szóval felesleges lenne nyafogniuk miatta. Aztán vannak olyanok, akik a pokolba kívánják a feladatot (és az osztályfőnököt is), mert nekik jobb dolguk is van, mint a szülővárosukról vagy -falujukról összegyűjteni különböző tényeket, meg amúgy is, ők ehhez túl „menők”. Nekik pedig most össze kéne fogniuk. Három különböző tinédzsertípus, egy projekt.

Az első csoportba tartozó diákok már aznap elkezdtek gondolkozni a feladaton, mikor megkapták. A második típus az ötletelésben nem igazán, de a megvalósításban annál inkább segített, míg a harmadik csoport még a leadási héten sem igazán nyúlt hozzá. Mikor ezt az osztályfőnök és egyben fizikatanár látja, megemlíti az osztálynak, hogy ha lesz akár egy olyan ember is, aki nem tesz hozzá valamit érdemben a projekthez, a következő felmérés automatikusan mindenkinek levon öt pontot. Ezen egyértelműen az egész osztály rendesen felhúzta magát, így már azok is kérés nélkül ugranak, akikre a harmadik típus vonatkozik.

Csupán azért, mert már van tétje a feladatnak. Mert azok, akiket egyáltalán nem érdekel ez az egész, nagyon jól tudják, hogyha az egész osztály büntetést kap, mindenki rajtuk fogja kitölteni a dühét, és rosszabb jegyet is kapnak. Esetleg még az is eszükbe juthat, hogy másoknak nem akarnak rosszat okozni. Ebben a helyzetben felesleges azon gondolkoznunk, hogy miért változott meg

hirtelen a hozzáállásuk a projekthez. Annyi viszont egészen biztos, hogy nem azért, mert annyi időt el akarnának tölteni az osztálytársaikkal.

Következő, már előre sejthetett és eléggé egyedi precedens a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetemmel kapcsolatos. Valószínű, már mindenki hallott róla, de az alaptörténet röviden és eléggé felületesen annyi, hogy az egyetem szeptembertől állami kézbe került Vidnyánszky Attila, a Magyar Nemzeti Színház alapító igazgatója, alapítványához. Az intézménynek így (az ott tanító és tanított tanárok véleménye szerint) csorbult az autonómiája, ugyanis mostantól már nem az egyetem választja ki a vezetőséget, valamint az oktatókat. Ez történt nyáron és ősz elején. Aztán rendesen kiborult a bili.

A magyar kormány és a kormányközeli Vidnyánszky valószínű számítottak némi ellenállásra, akár tüntetésekre, de ami az elmúlt másfél hónapban zajlott, arra biztos nem. Az emberek dühösek lettek, de úgy igazán. Tüntetéseket és élőláncot rendeztek, petíciókat hoztak létre és az SzFE-re járó hallgatók, illetve tanárok kiadták a saját tíz pontjukat, a *Magna Charta Libertatumot*. Majd nemzetközi szinten is ismertek lettek a budapesti egyetemmel történtek. Egyszerre beszélt az ügyről a Jászai Mari-díjas Udvaros Dorottya és az Oscar-díjas Cate Blanchett. Külföldi és magyarországi. Politikával foglalkozó és olyan, akit pont nem érdekel, hogy ki ül a bársonyszékben. Gyermekek és felnőttek. Arra, hogy a világ több táján is felszólaltak az intézet mellett, megkockáztatom azt mondani, hogy senki nem számított. Ez pedig mind annak volt köszönhető, hogy az emberek összefogtak egy közös cél érdekében.

A harmadik és egyben utolsó példám tengerentúli, de ha nagyon akarnék, biztos tudnék találni akár Szlovákiában, akár Európán belül. Ez pedig nem más, mint a George Floyd tragikus halálával kezdődő rasszizmusellenes tüntetéssorozat. Aki velem nagyjából egyidős és fent van a közösségi média valamelyikén, biztos hallott már a május végi esetről, amikor a büntetett előéletű Floydot megállították a rendőrök, ő lehúzódott, majd rátérdeltek a nyakára és meggyilkolták.

Kizárólag azért, mert az a pár rendőr úgy gondolta, hogy joguk van elvenni egy életet. Mivel fehérek voltak, felsőbbrendűnek érezték magukat. A férfi a bőrszíne miatt nem élhetett tovább, nem láthatta felnőni a lányát. Olyan emberek miatt, akik egyszerűen nem képesek felfogni, hogy mi mind egyenlőek vagyunk, és akik úgy gondolják, hogy valaki érhet többet vagy kevesebbet a vallása vagy a bőrszíne miatt.

Majd következtek a milliós részvételű demonstrációk, a milliók által aláírt petíciók. Az emberek az USA minden államában felkeltek, hogy bizonyítsák, rossz az a rendszer, amiben élnek, mert ártatlan emberek halnak meg nap mint nap. Egyszerűen azért, mert az országban nem fogadják el azt, aki egyszerűen más.

Szerintem a három hasonlat viszonylag jól demonstrálja az álláspontomat. Nem azt mondom, hogy az emberek csak szükség esetén, valami célból keresik egymás társaságát, viszont azt állítani, hogy szimplán azért vagyunk együtt, mert jólesik, szintén eléggé bátor és elhamarkodott döntés.

Lajos Sára Andrea, Pozsony